

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. birželio 30 d. Nr. 21RE-
(AG-476/01-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo N. Ž. skundą dėl atsakovės Vilniaus rajono savivaldybės administracijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas N. Ž. (toliau – ir pareiškėjas) skundu Komisijos prašo panaikinti atsakovės Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir atsakovė, Administracija) 2025 m. gegužės 9 d. sprendimą Nr. S-9584(4.15 Mr) „Dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį“ (toliau – Sprendimas); įpareigoti Administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo paraišką, laikant ją pateikta laiku.

Paaiškina, kad 2025 m. balandžio 30 d. 15.12 val. elektroniniu paštu pateikė paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį (toliau – Prašymas), t. y. tą pačią dieną, kai baigėsi Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo (toliau – Laikinis įstatymas) (8 straipsnio 1 dalis) taikymo terminas. Administracijos Sprendime nurodyta, kad Prašymas atmetas, nes „užregistruotas po galiojimo termino“. Tačiau nepateikta jokių įrodymų, kad dokumentas buvo gautas po termino, o ne balandžio 30 d. Pagal Lietuvos Respublikos dokumentų valdymo taisyklės, dokumentas laikomas pateiktu, kai jis išsiųstas per oficialų kontaktinį elektroninį paštą iki termino pabaigos, o ne nuo jo užregistravimo institucijos vidinėje sistemoje. Pareiškėjo teigimu, jo Prašymas buvo parengtas ir išsiųstas laiku, kaip įrodo elektroninio pašto išsiuntimo data. Taigi, Administracijos atsisakymas jį nagrinėti yra netinkamas ir prieštaraujantis teisės aktų nuostatoms dėl dokumentų pateikimo terminų.

Administracija su pareiškėjo skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime atkreipia dėmesį į tai, kad pareiškėjas prašo panaikinti Administracijos Sprendimą, tačiau nenurodo, kokiems teisės aktų reikalavimams jis prieštarauja. Pareiškėjas nenurodo nė vieno iš Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje numatytų pagrindų, leidžiančių panaikinti Sprendimą. Laikinojo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje reglamentuota, kad Laikinis įstatymas įsigalioja 2022 m. gegužės 1 d. ir galioja iki 2025 m. balandžio 30 d. Taigi, pareiškėjas turėjo net 3 metus, kad pateiktų atitinkamą prašymą Administracijai. Tačiau, Administracijos vertinimu, pareiškėjas nebuvo rūpestingas ir atidus, nes pareiškėjo Prašymas Administracijoje buvo registruotas 2025 m. gegužės 2 d., t. y. po Laikinojo įstatymo galiojimo pabaigos. Atsižvelgdama į tai, kad Laikinis įstatymas neteko galios 2025 m. gegužės 1 d., Administracija neturėjo pagrindo pareiškėjo Prašymą tenkinti. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo

subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 28 punktą reglamentuoja, kad institucijos darbuotojas, jam institucijos suteiktu elektroninio pašto adresu ar kitomis institucijos naudojamomis elektroninių ryšių priemonėmis gavęs prašymą ar skundą, turi ne vėliau kaip artimiausią savo darbo dieną persiųsti jį institucijos administracijos padaliniui, vykdančiam dokumentų registravimo funkcijas, išskyrus atvejus, kai į prašymą ar skundą pagal kompetenciją galima atsakyti Taisyklių 18 punkte nustatytais terminais. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo Vilniaus rajono savivaldybės administracijoje ir jos padaliniuose taisyklės, patvirtintos 2022 m. birželio 30 d. Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A27(1)-1830 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo Vilniaus rajono savivaldybės administracijoje ir jos padaliniuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administracijos taisyklės) 33 punkte reglamentuoja, jog prašymų ir skundų, gautų tiesiogiai arba per pašto įstaigas ir adresuotų Savivaldybės vadovybei, registravimą ir perdavimą pagal kompetenciją organizuoja Bendrasis skyrius. Prašymai ir skundai, gauti tiesiogiai iš asmens ar atsiųsti paštu, tvarkomi ir apskaitomi atitinkame Savivaldybės dokumentų valdymo sistemos registre jų gavimo dieną, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną. Taigi, gautas Prašymas buvo registruotas ir perduotas vykdymui 2025 m. gegužės 2 d., kas atitinka tiek Taisyklių, tiek Administracijos taisyklių nuostatas. Administracija taip pat pažymi, kad pareiškėjas prie skundo pridėjo elektroninio laiško kopiją, kurioje matomas pareiškėjo laiško išsiuntimas (2025 m. balandžio 30 d., 15.12 val.). Administracijoje pareiškėjo prašymas buvo užregistruotas 2025 m. gegužės 2 d. (reg. Nr. G-25856). Atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. balandžio 30 d. buvo sutrumpinta darbo diena (kita diena buvo 2025 m. gegužės 1 d. (šventinė) nedarbo diena), todėl pareiškėjo prašymas buvo užregistruotas taip, kaip reglamentuoja teisės aktai ir kt., t. y. ne vėliau kaip kitą darbo dieną.

Skundas tenkintinas

Nagrinėjamas administracinis ginčas kilo dėl Administracijos Sprendimo kuriuo, išnagrinėjus pareiškėjo Prašymą, jis atmestas dėl priežasties, nes pateiktas po Laikinojo įstatymo galiojimo termino pabaigos, teisėtumo.

Remiantis byloje surinkta medžiaga nustatyta, jog pareiškėjas 2025 m. balandžio 30 d. elektroniniu paštu Administracijai pateikė Prašymą dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, kuriuo prašė leisti naudotis gėlo vandens gavybos gręžinį adresu: (*duomenys neskelbtini*). Nurodyta, jog gręžinio paskirtis – ūkinei komercinei veiklai; geriamojo vandens viešajam tiekimui; individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu; žemės ūkio veiklai, kuriai daroma išimtis pagal Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punktą; nekomercinei ūkinei veiklai. Vidutinis išgaunamo vandens kiekis m³ per parą, skaičiuojant metinį vidurkį: iki 10 m³. Nuotekų tvarkymo būdas – UAB „Vilniaus vandenys“.

Administracija skundžiamu sprendimu informavo pareiškėją, kad, vadovaujantis Laikinojo įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, šis įstatymas galiojo iki 2025 m. balandžio 30 d. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo Prašymas buvo užregistruotas po Laikinojo įstatymo galiojimo termino pabaigos, kuris šiuo metu yra netekęs galios ir nėra teisinio pagrindo Prašymui tenkinti, todėl pareiškėjo pateiktas Prašymas yra atmetamas. Priminė, kad prašymai pagal minėtą įstatymą galėjo būti teikiami tik iki 2025 m. balandžio 30 d., todėl po šios datos užregistruoti dokumentai nebegali būti nagrinėjami šio įstatymo pagrindu.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Laikinasis įstatymas, Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-111 „Dėl Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), Taisyklės ir kiti teisės aktai.

Viešojoje teisėje galioja reikalavimas administracines procedūras atlikti vadovaujantis tuo metu galiojančiais teisės aktais, išskyrus specialiai aptartus atvejus (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2013 m. rugsėjo 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-1680/2013, 2016 m. balandžio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1208-502/2016, 2025 m.

vasario 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-573-1047/2025), todėl nagrinėjamu atveju vadovaujamosi aukščiau nurodytų teisės aktų nuostatų redakcijomis, galiojusiomis Prašymo pateikimo metu (2025 m. balandžio 30 d.).

Sprendžiant klausimą dėl Sprendimo teisėtumo, pažymėtina, kad Administracija yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taikytinos VAI nuostatos. VAI 3 straipsnio 1 punkte nustatytas įstatymo viršenybės principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, o veikla atitikti įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, kad administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Viešojoje teisėje galioja teisėtumo ir teisinio apibrėžtumo principai, kurie viešojo administravimo subjektą įpareigoja veikti tik pagal įstatymo jam suteiktus įgaliojimus. Be to, LVAT jurisprudencijoje nuosekliai pabrėžiama viešojo administravimo subjektų pareiga laikytis teisės principų. Pasak teismo, kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) (pvz., LVAT 2017 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-777-415/2017 ir kt.).

Vadovaujantis VAI 2 straipsnio 10 dalimi, prašymas – tai su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAI 11 straipsnio 1 dalis). Į prašymą viešojo administravimo subjektas turi atsakyti atsižvelgdamas į jo turinį (Taisyklių 45 punktas). Pagal Taisyklių 45.3 punktą, į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (pateikiamas atitinkamas sprendimas arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys).

Nagrinėjamu atveju, į Prašymą priimti administracinį sprendimą – leisti naudotis gėlo vandens gavybos gręžinį, priimtas Sprendimas jo netenkinti, nurodant priežastį – Prašymas pateiktas po Laikinojo įstatymo galiojimo termino pabaigos.

Byloje sprendžiama, ar skundžiamas sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies nuostatas, ar priimtas kompetentingo subjekto, ar nurodyta priežastis Prašymo netenkinti yra pagrįsta.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas priskirtinas prie savivaldybės savarankiškųjų funkcijų (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 30 punktas). Pagal Vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 10 dalies nuostatas, savivaldybės institucijos – už savivaldos teisės įgyvendinimą savivaldybės bendruomenės interesais atsakingos institucijos: 1) savivaldybės atstovaujamoji institucija – savivaldybės taryba; 2) savivaldybės vykdomoji institucija – savivaldybės meras. Meras – savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės vadovas), turinti savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus, atsakinga už įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir savivaldybės tarybos sprendimų tiesioginį įgyvendinimą (3 straipsnio 3 dalis). Mero sprendimai įforminami potvarkiais (25 straipsnio 5 dalis).

Nuo 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Laikinis įstatymas. Numatyta, kad jis galioja iki 2025 m. gegužės 1 d. (8 straipsnio 1 dalis). Šio įstatymo paskirtis – jo galiojimo laikotarpiu sudaryti teises prielaidas asmenims įregistruoti esamus ir Žemės gelmių registre (toliau – ir Registras) neregistruotus gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius Registre arba įrašyti į Registrą gręžinio savininko duomenis, kai šiame registre gręžinio savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius ir jiems nebūtų taikoma Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatyta administracinė ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius (Laikinojo įstatymo 1 straipsnis).

Laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje buvo įtvirtinta, kad asmuo, norintis įregistruoti Registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Registre neregistruotą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą. Jis savivaldybės vykdomajai institucijai teikia paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį aplinkos ministro nustatyta tvarka. Savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą, pateikia pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį. Savivaldybės vykdomoji institucija nepitaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 16 straipsnio 19 dalimi, išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąją geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo.

Taigi savivaldybės vykdomoji institucija turi teisę nepritarti gręžinio naudojimui esant dviem privalomos sąlygoms: 1) gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, ir 2) asmuo nėra sudaręs viešosios geriamojo vandens tiekimo sutarties dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo.

Esamų ir Registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarką detalizavo Aprašas, kuriame buvo nustatyta, kad asmuo, norintis įregistruoti Registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Registre neregistruotą gręžinį, turi raštu ar elektroniniu būdu pateikti savivaldybės, kurios teritorijoje yra gręžinys, vykdomajai institucijai paraišką dėl pritarimo naudoti gręžinį (toliau – ir paraiška). Paraiškos forma nustatyta Aprašo 1 priede (Aprašo 4 punktas). Savivaldybės vykdomoji institucija, vadovaudamasi Laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, per VAĮ nustatytus terminus raštu ar elektroniniu būdu (pasirašant kvalifikuotu elektroniniu parašu) pateikia asmeniui pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį (Aprašo 5 punktas).

Apibendrinant aukščiau nurodytas teisės aktų nuostatas, spręstina, jog asmuo, norintis įregistruoti Registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Registre neregistruotą gręžinį, kreipiasi į savivaldybės vykdomąją instituciją su paraiška, o pritarimą / nepritarimą naudoti gręžinį turi priimti savivaldybės vykdomoji institucija – meras.

Nagrinėjamos bylos duomenimis, šia teise siekė pasinaudoti pareiškėjas, teikdamas Prašymą Administracijai. Iš bylos duomenų nustatyta, jog Prašymas Administracijai buvo išsiųstas elektroniniu paštu vrsa@vrsa.lt, taip pat laiško kopija – (*duomenys neskelbtini*) 2025 m. balandžio 30 d. 15.12 val. Taigi, pareiškėjo Prašymas atsakovei pateiktas galiojant Laikinojo įstatymo ir Aprašo nuostatoms, tai reiškia, jog pareiškėjas įgijo teisę į tinkamą Prašymo nagrinėjimo procedūrą teisės aktų nustatyta tvarka.

Atsakovė atsiliepime nurodo, jog Taisyklių 28 punkto bei Administracijos taisyklių 33 punkto pagrindu turėjo teisę Prašymą registruoti ne vėliau kaip sekančią darbo dieną, kas nagrinėjamu atveju ir buvo padaryta – Prašymas užregistruotas 2025 m. gegužės 2 d., t. y. kada Laikinasis įstatymas neteko galios. Tai lėmė Prašymo atmetimą, nes Prašymo užregistravimo dieną Laikinasis įstatymas nebegaliojo. Spręstina, ar tokie atsakovės veiksmai atitinka teisės aktų reikalavimus.

Pagal Taisyklių 28 punktą, institucijos darbuotojas, jam institucijos suteiktu elektroninio pašto adresu ar kitomis institucijos naudojamomis elektroninių ryšių priemonėmis gavęs prašymą ar skundą, turi ne vėliau kaip artimiausią savo darbo dieną persiųsti jį institucijos administracijos padaliniiui, vykdančiam dokumentų registravimo funkcijas, išskyrus atvejus, kai į prašymą ar skundą pagal kompetenciją galima atsakyti minėtų taisyklių 18 punkte nustatytais terminais. Pagal Administracijos taisyklių 33 punktą, prašymų ir skundų, gautų tiesiogiai arba per pašto įstaigas ir adresuotų Savivaldybės vadovybei, registravimą ir perdavimą pagal kompetenciją organizuoja Bendrasis skyrius. Prašymai ir skundai, gauti tiesiogiai iš asmens ar atsiųsti paštu, tvarkomi ir apskaitomi atitinkame Savivaldybės dokumentų valdymo sistemos registre jų gavimo dieną, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną.

Įvertinus Taisyklių 28 punkto nuostatas, spręstina, jog ginčo faktinė situacija neatitinka šios normos turinio, todėl atsakovė nepagrįstai ja remiasi. Prašymas buvo atsiųstas tiesiogiai Administracijai bendruoju elektroninio pašto adresu, todėl turėjo būti užregistruotas Administracijoje jo gavimo dieną.

Taisyklių 16 punktas nustato, jog prašymus ir skundus galima pateikti VAI 11 straipsnio 2 dalyje nurodytais būdais, t. y. per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu, kreipiantis asmeniškai arba per atstovą. Pagal Taisyklių 30 punktą, prašymai ir skundai, išskyrus šių taisyklių 18 punkte nurodytus prašymus ar skundus, tvarkomi ir apskaitomi atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų. Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-118 „Dėl Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės) 9 punkte nustatyta, jog įstaigos parengti ir gauti su jos veikla susiję dokumentai turi būti užregistruoti dokumentų registruose ar naudojamose informacinėse sistemose, suteikiant jiems registracijos numerį. Registracijos numeris dokumentų registruose suteikiamas iš eilės. Tų pačių taisyklių 10 punkte numatyta, jog dokumentai įstaigoje registruojami vieną kartą – paprastai tą dieną, kai jie gaunami, pasirašomi ar patvirtinami, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip. Jei dokumentų registravimas vykdomas automatizuotu būdu, dokumentai registruojami tą parą, kai jie gaunami, pasirašomi ar patvirtinami. Pagal Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 19 punktą, užregistruoti gauti dokumentai įstaigos vadovo nustatyta tvarka perduodami užduočiai suformuluoti ir (ar) vykdyti.

Taigi, įvertinus aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą, darytina išvada, jog pareiškėjo Prašymas turėjo būti užregistruotas Administracijoje tą pačią jo pateikimo dieną – 2025 m. balandžio 30 d. Teisinio vertinimo nekeičia Administracijos taisyklių 33 punkto nuostatos, suteikiančios teisę, bet ne pareigą prašymą registruoti ir sekančią darbo dieną.

Nagrinėjamu atveju Prašymo užregistravimas sekančią darbo dieną po jo gavimo eliminavo pareiškėjo teisę į tinkamą Prašymo nagrinėjimą, pritarimo leisti naudoti gręžinį gavimą, nes Prašymo pateikimo metu dar galiojo Laikinasis įstatymas ir jo nuostatos, o tai reiškia, jog nurodyta priežastis netenkinti Prašymo yra neteisėta. Toks atsakovės veikimas vertintinas kaip neatitinkantis gero administravimo. Pažymėtina, jog viešojo administravimo subjektas turi pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdamas viešojo administravimo funkcijas, veikti nešališkai ir objektyviai, o formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (žr., pvz., LVAT 2021 m. spalio 6 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-3900-502/2021).

Be kita ko, viešojoje teisėje galioja teisėtumo ir teisinio apibrėžtumo principai, kurie viešojo administravimo subjektą *inter alia* (lot. k. be kita ko) įpareigoja veikti tik įstatymo jam suteiktų įgaliojimų ribose, o veikimas viršijant kompetencijos ribas (*ultra vires*) yra negalimas. Nagrinėjamu atveju, įvertinus aukščiau nurodytų teisės aktų nuostatas, darytina išvada, jog Prašymą turėjo svarstyti ir dėl jo sprendimą priimti ne Administracija, o meras. Ginčo atveju skundžiamą sprendimą priėmė Administracija ir, Komisijos vertinimu, ši aplinkybė yra pakankama konstatuoti Sprendimo neteisėtumo pagrindą, nes Administracija, netenkindama Prašymo leisti naudotis gėlo vandens gavybos gręžinį, viršijo kompetencijos ribas ir toks veikimas pripažįstamas *ultra vires*. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato, jog skundžiamas teisės aktas (jo dalis) turi būti panaikintas, jeigu jis yra neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas viešojo administravimo subjektas. Taigi kompetencijos nebuvimas yra savarankiškas pagrindas panaikinti administracinį sprendimą.

Nustačius, jog Sprendimą priėmė nekompetentingas subjektas, Sprendime nurodyta neteisėta priežastis Prašymo netenkinti, skundžiamas Administracijos Sprendimas naikintinas, o pareiškėjo skundas tenkintinas.

Pažymėtina, jog Sprendimą panaikinus, tarp pareiškėjo ir atsakovės susiklostę teisiniai santykiai grįžta į pradinę padėtį, t. y. atsakovei kyla pareiga teisės aktų nustatyta tvarka ir pagrindais, įvertinus aplinkybę, jog pareiškėjas Prašymą pateikė galiojant Laikinam įstatymui, perduoti Prašymą nagrinėti kompetentingam subjektui – Vilniaus rajono savivaldybės merui.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo N. Ž. skundą tenkinti.

Panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos 2025 m. gegužės 9 d. sprendimą Nr. S-9584(4.15 Mr) „Dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį“.

Įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybės administraciją pareiškėjo N. Ž. 2025 m. balandžio 30 d. paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį teisės aktų nustatyta tvarka perduoti nagrinėti kompetentingam subjektui – Vilniaus rajono savivaldybės merui.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas